

KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK I.

Az állam működése

Magyarország az Európai Unióban

Szerző:	Bán Áron
Témakör:	A magyar állam
Az óra témája:	A köztársasági elnök
Felhasznált eszközök:	közig. tankönyv: – <i>I. jegyzet; 5.2 – Az államfő</i> (20–23. old.) közig. munkafüzet: – <i>Munkafüzet I. 18–19. o./6. feladat;</i> Egyéb: – Kukorelli–Pozsár: Állampolgári ismeretek középiskolások számára, Mozaik, 2012. – saját fejlesztésű feladatlap – https://www.youtube.com/watch?v=KTWugFWGaBg
Kapcsolódás más tantárgyhoz: van/nincs	van: történelem tantárgy, 12. évfolyam: Állampolgári jogok és kötelességek

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
1'	Adminisztráció		e-napló;
5'	Motiváció <ul style="list-style-type: none"> – ki a köztársasági elnök? – mikor, hol találkozhatunk ezzel az intézménnyel a mindennapok során? – mi lehet a szerepe az államfőnek? 	Frontális beszélgetés tanári irányítással	1. dia; https://www.youtube.com/watch?v=KTWugFWGaBg ;
12'	Új ismeretek átadása Új ismeretek rögzítése és közös megbeszélése: <ul style="list-style-type: none"> – az államfői intézmény (történeti kitekintés, nemzetközi összehasonlítás) – fogalmak tisztázása: államfő, király, köztársasági elnök, elnök 	Tanári magyarázat Frontális beszélgetés tanári irányítással	2. dia; I. jegyzet 5.2. Az államfő (20–23. old.);
20'	Új ismeretek átadása „Hogyan legyen köztársasági elnök?” <ul style="list-style-type: none"> – törvényi szabályozások és keretek – az államfő megbízatása Köztársasági elnök választás intézményének összehasonlítása a miniszterelnök választás folyamatával: azonosságok és eltérések közös rögzítése.	Tanári magyarázat Frontális beszélgetés tanári irányítással	3. dia; I. jegyzet 5.2. Az államfő (20–23. old.); Kukorelli: Állampolgári ismeretek tk.;
22'	Feladatmegoldás Tanulói feladat: a köztársasági elnökök névsorának összeállítása, táblázat kitöltése a füzetbe.	Egyéni tanulói munka	4. dia;
35'	Új ismeretek átadása <ul style="list-style-type: none"> – az államfő jogállása – az államfő feladatai Legfontosabb jogok kiemelése és feldolgozása források segítségével: <ol style="list-style-type: none"> 1) miniszterelnök megbízása 2) törvények aláírása és kihirdetése, államfői vétó 3) kegyelmezési jog 4) kitüntetések adományozása A szövegek csoportos feldolgozását követően közös megbeszélés.	Tanári magyarázat Csoportmunka	5–6. dia; feladatlap;

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
38'	Új ismeretek átadása Feladatmegoldás Új ismeret rögzítése a munkafüzeti feladat segítségével szóban.	Csoportmunka	7. dia; Közigazgatási munkafüzet I. 18–19. o./6. feladat;
44'	Részösszefoglalás Megbeszélések összegzése és megállapítások közös megtétele: <ul style="list-style-type: none">– államfő szerepe a magyar közjogi rendszerben– államfő és kormányfő összehasonlítása– államfő funkciójának közös értékelése	Frontális beszélgetés tanári irányítással	
45'	Elköszönés óra lezárása	Tanári közlés	

Az órához kapcsolódó feladatok

I. A köztársasági elnök

1. szöveg

Orbán: Készen állok a kormányzásra

Sólyom László köztársasági elnök szerdán délelőtt a Sándor-palotában felkérte a kormányalakításra Orbán Viktort, a Fidesz elnökét. Orbán azt mondta Sólyomnak, készen áll a kormányzásra.

Sólyom László köztársasági elnök szerdán délelőtt hivatalában fogadta Orbán Viktort, a Fidesz elnökét. A találkozó után Sólyom azt mondta, ma Magyarországon egyetlen ember rendelkezik megfelelő parlamenti többséggel ahhoz, hogy kormányt alakítson, és ez az ember Orbán Viktor. A négy szemközti találkozón az államfő megkérdezte Orbánt, hogy rendelkezik-e a szükséges támogatással, illetve felkészült-e a kormányzásra. Orbán a találkozó után azt mondta, mindkét kérdésre egyértelmű, jól hallható igennel válaszolt.

Sólyom László megismételte: az a szándéka, hogy május 14-re hívja össze a parlament alakuló ülését, amelyen javaslatot fog tenni arra, hogy Orbán Viktor legyen az ország miniszterelnöke. Az alakuló ülésen Orbánnak be kell terjesztenie a kormány programját, amit az Országgyűlésnek később jóvá kell hagynia. Az ezzel a szavazással hivatalba lépett miniszterelnök ezután tesz majd javaslatot a miniszterek személyére, akiket a köztársasági elnök nevez majd ki.

(forrás: <https://www.origo.hu/itthon/20100428-solyom-laszlo-felkerte-orban-viktort-a-kormanyalakitasra.html>)

- A köztársasági elnök melyik joga áll a cikk középpontjában?
- Mivel indokolja döntését Sólyom László? Miért Orbán Viktorra esett a választása?
- Milyen más feladata van a köztársasági elnöknek a kormány megalakulására vonatkozóan?

2. szöveg

Kövér László Elnök Úr részére

Országgyűlés

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlés 2012. május 24-ei ülésnapján fogadta el a médiaszolgáltatásokkal és a sajtótermékekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényt (T/7022. számú törvényjavaslat). Az Országgyűlés alelnöke e törvényt 2012. május 25. napján küldte meg részemre aláírásra és kihirdetésének elrendelésére. A törvény 29. § (18) bekezdésével nem értek egyet, ezért élek az Alaptörvény 6. cikk (5) bekezdésében biztosított jogkörömmel, és a törvényt az alábbiakban kifejtett indokok alapján, a kihirdetésre megállapított határidőn belül, észrevételeim közlésével megfontolásra visszaküldöm az Országgyűlés részére.

(...) A zárószavazás előtti fent megjelölt módosító indítványról – az idézett 4. pont tekintetében – az állapítható meg, hogy annak benyújtása ellentétes a Hárszabály 107. (1) bekezdés a) pontjában foglaltakkal.

A fentiek alapján a törvénnyel nem értek egyet.

Kérem a Tisztelt Országgyűlést, hogy azt észrevételeim alapos megfontolását követően döntsön a törvény elfogadásáról.

Budapest, 2012. május 30.

Üdvözlettel:

Áder János

- a) Mely hivatalok között került sor a fenti levél elküldésére?
- b) Miről tájékoztatja a köztársasági elnök az Országgyűlést?
- c) Mivel indokolja döntését?

2. szöveg

Öt év alatt 108 elítélt kapott elnöki kegyelmet

Az elnöki kegyelmet kapott elítéltek felmentését általában a megromlott egészségügyi állapottal, eltartásra szoruló hozzátartozókkal, a bűncselekmény tárgyi súlyával és társadalmi, erkölcsi megítélésével indokolták – olvasható a Vasárnapi Hírek című hetilapban megjelent cikkben.

A lap birtokába került lista szerint 2005 óta összesen 108 elítélt részesült kegyelemben: 2007-ben 1.378 kérelemből 23, 2008-ban 799 kérelemből 27, 2009-ben 911 kérelemből 17 esetben adott kegyelmet adott a köztársasági elnök kegyelmet.

A lap ismerteti, hogy a kegyelemnek a magyar jogrendszerben két fajtája van: az eljárási és a végrehajtási kegyelem. Kumin Ferenc, a Köztársasági Elnöki Hivatal stratégiai és kommunikációs főosztályvezetője a Vasárnapi Híreknek elmondta: arról, hogy valaki hogyan és kihez fordulhat kegyelemért, pontosan rendelkezik a büntetőeljárás törvény.

A lapnak nyilatkozva Kumin Ferenc hangsúlyozta: Sólyom László köztársasági elnöknek nincsen “kegyelmi politikája”, hanem kizárólag az igazságügyi minisztertől hozzá érkező javaslatokat bírálja el és küldi vissza ellenjegyzésre.

Beszámolt arról is, hogy a kegyelmi döntéseknek soha nincsen részletes indoklása, de általában megromlott egészségi állapot, eltartásra szoruló hozzátartozók, a bűncselekmény tárgyi súlya, társadalmi, erkölcsi megítélése adhat okot a kegyelemre.

(forrás: https://hvg.hu/itthon/20100328_elnoki_kegyelem)

- a) 2007 és 2009 között a kegyelmi kérvények hány százaléka került elfogadásra?
- b) Milyen kegyelmi politikát folytat Sólyom László köztársasági elnök?
- c) Gyakorolhat-e a köztársasági elnök kegyelmet a kormány megkerülésével? Válaszodat indokold!

4. szöveg

Sólyom nem tünteti ki Hornt

Ahogy az Alkotmánybíróság döntése után várható volt, Sólyom László köztársasági elnök megtagadta Horn Gyula volt miniszterelnök kitüntetését. Horn azt mondja, vannak fontosabb ügyek is a kitüntetésénél, és nem hagyja magát megalázní.

Sólyom László szerdán levélben tájékoztatta Gyúresány Ferencet arról, hogy Horn Gyula kitüntetésére vonatkozó előterjesztését nem írja alá, a kitüntetés adományozását megtagadja.

Az államfő döntésének indoklásában kifejti, Horn Gyula mostanáig fenntartott és képviselt nézetei az 1956-os forradalomban játszott szerepéről, és ezen keresztül a forradalomról, összeegyeztethetetlenek a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjével.

„Az alkotmányos értékrendbe ütköző kitüntetési előterjesztés megtagadása az Alkotmánybíróság tegnap kihirdetett határozata értelmében a köztársasági elnök joga és kötelessége” – áll az államfő közleményében.

(forrás: <https://index.hu/belfold/horn2426/>)

- a) Kik között zajlott levélváltás a kitüntetéssel kapcsolatban?
- b) Ki terjesztette fel Horn Gyulát állami kitüntetésre?
- c) Kit illet meg a kitüntetés joga? Hogyan döntött a kitüntetés ügyében, miért?

Az óravázlatban szereplő diasor

VIII. A köztársasági elnök intézménye

1

1) Az államfői intézmény

Minden állam élén:

→ államfő/kollektív testület

Napjainkban jellemzően:

A) király/királynő

B) köztársasági elnök

különbség?

→ öröklés vagy választás

2

2) Hogyan legyek köztársasági elnök?

lehetőségek:

→ közvetlen választás útján

→ a törvényhozás választ

Ki lehet köztársasági elnök?

→ magyar állampolgár

→ min. 35 éves

Ki választja meg?

→ az Országgyűlés (I. forduló: 2/3; II. ford. 50%+1)

Megbízatása?

→ 5 év (1x újraválasztható)

3

ciklus	köztársasági elnök
1989-1990	
1990-2000	
2000-2005	
2005-2010	
2010-2012	
2012-	

4

3) Az államfő jogállása

A köztársasági elnök:

- kifejezi a nemzet egységét: *pártatlan*
- őrködik az állam demokratikus működése felett
- Magyar Honvédség főparancsnoka

FELADATLAP!

Az államfő legfontosabb jogai

- A) javaslat a kormányfő személyére
- B) miniszterek kinevezése
- C) vétójog a törvényalkotásban
 - politikai vétó
 - alkotmányossági vétó
- D) reprezentáció
- E) kegyelmezési jogkör
- F) kitüntetési jogkör

Olvasd el az esetleírást és a felsorolt lehetőségek közül válaszd ki a helyes megoldást!

Az Országgyűlés által elfogadott törvényt a köztársasági elnök megfontolásra visszaküldte indokaival együtt a törvényhozó hatalomnak. A parlament megtárgyalta ismét a törvényjavaslatot, azonban nem változtatott a szövegen semmit, és újra megküldte azt az államfőnek.

***Kérdés:** Mit gondolsz, mit tehet az államfő ebben a helyzetben?*

- 1) Mivel az Országgyűlésnek figyelembe kellett volna vennie az államfő észrevételeit, azonban nem változtatott a törvényen, ezért az alkotmányellenes. A köztársasági elnök megküldheti azt az Alkotmánybíróságnak.
- 2) Mivel az országgyűlésnek figyelembe kellett volna vennie az államfő észrevételeit, azonban nem változtatott a törvényen, ezért azt ismét visszaküldheti a köztársasági elnök a parlamentnek.
- 3) Az Országgyűlés nem köteles figyelembe venni az államfő észrevételeit, a köztársasági elnök az ismét hozzákerült törvényt köteles aláírni.